

ИСКАШ ЛИ

Искаш ли да си като река,



съдби на извори в душата си да носиш?

Искаш ли да си като звезда,

макар и малка, светлината да не просиш?

Искаш ли да си очакващ лист

в сърцето на поет, загубил своята песен?

Искаш ли да си деня лъчист

за умарения от подранилата му есен?

Искаш ли? Щом искаш значи ще успееш

да върнеш изгрева в мечтите от съня.

Искаш ли? Щом искаш ще умееш

да видиш себе си във другите лица.

15.03.2003 г.

Автор: Вера Павлова

ЖИТИЯ НА СВЕТИИ ЗА 20.04.2015

На 20.04.2015 отбелязваме паметта на:

Св. Атанасий Синаит, патриарх Антиохийски

Житие на Св. Атанасий Синаит, патриарх Антиохийски

[В ПАМЕТ НА СВЕТИ АНАСТАСИЙ СИНАИТ, ПАТРИАРХ АНТИОХИЙСКИ - 20042015>Житие на Св. Атанасий Синаит, патриарх Антиохийски](#)

В ЗДРАЧА

В здрача на безмълвната сянка на мислите

в скреж ражда се и растне мъгла.

И се вие, прокрадва се, нищи се

белоснежна гнетяща тъма.

Там, в здрача на прощални проблясъци

от полярни лъчи, милващи снега

като птица полита с крилцата си

звън от камбана, приканваща света.

Сърцето в здрача път към храма си намира,

да сети родна, близка топлина.

И ето – живината в тебе пак се взира

към непознатото и ненамереното до сега.

В здрача от нищото животът отново започва,

отново изгрява полярна звезда.

В здрача път без маркировки те насочва

да разпалваш своята си светлина.

18.02.2013 г.

Турку, Финландия

Свещице моя, в храма притаена



при всеки здрач в сърцето ми пламтиш,

а в мойта радост блясваш споделена

и шепнеш: Господ бди, не спирай да вървиш.

Октомври 2014

Автор: Вера Павлова

ИЗЛЕЗЕ НОВИЯ БРОЙ НА ЕНОРИЙСКИ ЛИСТ "БЛАГОВЕСТИЕ"

Излезе нов борй на Енорийски лист "Благовестие". Може да го намерите по-долу

[Енорийски лист Благовестие, брой 186](#)

ЖИТИЯ НА СВЕТИИ ЗА 19.04.2015

На 19.04.2015 отбелязваме паметта на:

Преп. о. Йоан Вехтопещеник

Житие на Преп. о. Йоан Вехтопещеник

[В ПАМЕТ НА ПРЕПОДОБНИЯ НАШ ОТЕЦ ЙОАН ВЕТХОПЕЩЕРНИК - 19042015>Житие на Преп. о. Йоан Вехтопещеник](#)

2 НЕДЕЛЯ СЛЕД ПАСХА - ТОМИНА

А вечерта в тоя ден, първи на седмицата, когато вратата на къщата, дето се бяха събрали учениците Му, стояха заключени, поради страх от иудеите, дойде Иисус, застана посред и им казва: мир вам! И това като рече, показа им ръцете и нозете и ребрата Си. Учениците се зарадваха, като видяха Господа. А Иисус пак им рече: мир вам! Както Ме Отец прати, тъй и Аз ви пращам. И като рече това, духна и им казва: приежете Духа Светаго.

На които простите греховете, тях ще се простят; на които задържите, ще се задържат. А Тома, един от дванайсетте, наричан Близник, не беше с тях, когато дохожда Иисус.

Другите ученици му казваха: видяхме Господа. А той им рече: ако не видя на ръцете Му белега от гвоздеите, и не туря пръста си в раните от гвоздеите, и не туря ръката си в ребрата Му, няма да повярвам. След осем дена учениците Му бяха пак вкъщи, и Тома с тях. Дойде Иисус, когато вратата бяха заключени, застана посред тях и рече: мир вам! После казва на Тома: дай си пръста тук, и виж ръцете Ми; дай си ръката и тури в ребрата Ми; и не бъда невярващ, а вярващ.



Отговори Тома и Му рече: Господ мой и Бог мой!

Иисус му казва: Тома, ти повярва, защото Ме видя; блажени, които не са видели, и са повярвали. И много други чудеса направи Иисус пред учениците Си, за които не е писано в

тая книга.

А това е написано, за да повярвате, че Иисус е Христос, Син Божий, и като вярвате, да имате живот в Неговото име.

(Йоан 20:19-31)

ПРИЧАСТИЕ ПО ТРЪНСКИ

Казват, че е по действителен случай

Преди много време, когато т. нар. цивилизация още я нямаше по нашите земи, гибелно владяни пет века от османския поробител, се отглеждаха овце по планинските пасбища. Стопаните си осигуряваха добър поминък, а овчарите прекарваха месеци из планините в грижи за овцете и само по празниците се мяркаха в селата. В Трънско на овчарите казваха ери.

Нестор, ера от както се помнеше, безгрижно пасеше овцете, играеше с двете верни каракачански овчарски кучета Шарко и Елка и рядко имаше срещи с хищни животни. Братовчед му имаше стадо наблизко, та понякога се срещаха да си побъбрят, но повечето време прекарваше сам. Два пъти седмично идваха бащата с малкия му брат да вземат готовото прясно сирене и да му донесат пити хляб, лук, яйца и ако Бог дал – някое пържено пиле. Когато му се прияждаше нещо по-така, мигом някое крехко агне се поболяваше и той, няма как, отърваваше го от мъките и майсторски го изпичаше. Стрижеха ли овцете се събираше цялото семейство, идваха и майка му и сестра му. Когато Нестор беше малък, пасеше овцете с баща си, но като поотрасна го оставиха сам, че нивите и домашното стопанство искаха грижи.



Наближаваше Великден. Нестор се припичаше на пролетното слънце, излегнт на хълбок върху ямурлука си и късаше разсеяно тревичките пред него. Шарко закачливо мина наблизко, побутна го с муцуна, подпря се на предни лапи и подканващо вирна опашка за игра. Но другаря му не беше в настроение и Шарко отиде да търси друга компания. Нестор се беше замислил върху думите на майка си. Предишния ден тя дойде вместо бащата и му каза: „Другата неделя е Великден. Вуйчо ти ще те смени, и даже повечко ще поостанеш на село, че ти е време вече да се задомиш. Моми ще има и от село и гостенки. Вече съм поразпитала, а и нови дрехи съм ти приготвила. Рано сутринта на Великден ще идеш до манастира да вземеш комка. Срамота е ни веднъж да не си стъпвал там, а под венчило да минеш.”

До сега не се беше замислял много за живота си. Сякаш си имаше свой свят, откъснат от другите, но бъдещето събуди у него нови трепети и мисли. Беше вече възмъжал, заякнал. Грижите за овцете в планината, въздухът, млякото и добрата храна бяха изваяли снажната му фигура, предопределена и от балканджийския му корен. Вятърния полъх се заиграваше с кестенявата му, рядко подстригвана коса, която падаше на волни като горски треви кичури и галеше скулестото му лице. Само в светлите му синьо-сиви като небесната синева очи се долавяха искрите от още неотминалото детство. Той вече беше с много отговорности в самобитното си ежедневие, но имаше само бегла представа за ритъма на семейния живот. И това предизвикателство събуждаше в него въпроси и размисли, които дори боричкането на Шарко и Елка не можа да разсее.

Така минаха няколко дни, наближи Великден, вуйчо му дойде и Нестор отиде в селото. Майка му го прати на бръснар, огледа как му стоят новите дрехи и рано-рано в празничната утрин го изпроводи към манастира за комка.

Малкото манастирче, сгушено недалеч от селото в подножието на планината, очакваше християните от околността да вземат причастие в празничния ден. Наоколо всичко беше разцъфтяло и ухаеше на свежа младост, готова да празнува и ликува. Игуменът, възрастен, но в силите си Божий служител, не бе споходен от толкова въодушевяващи мисли. „Ето, освободи се този народ – Слава тебе Господи – и какво направи? От година на година все повече се разхайтва. Преди още по тъмно чакаха за нафора и комка, а сега? Зората пукна, а още никой няма. И тия послушници по манастирите днес – все след тях да ходиш и все да ги надзираваш.” Докато подреждаше Господната трапеза: нафората –хляб, символизиращ Христовото тяло, което се разчупи на кръста заради човечеството, и докато приготвяше комката – вино, напомнящо за пролятата на голгота кръв за греховете ни, игуменът чу вратата да се отваря и видя едър силует, подпрян на овчарска гегата. Игуменът се приближи:

- Не съм те виждал тядява, еро.

- Не съм идвал до сега, все по планината с овцете. Майка каза да дойда за комка, че иска тия дни да ме задоми.- отговори Нестор.

- Не си взимал комка до сега, значи. Не си ходил в църква. Постил ли си през постите?

- Е, па...

Игуменът го огледа, поглади посребрялата си брада, позамисли се и му каза:

- Застани мирно, остави тая гегата, изпъни се и се приготви за нафора.

И Нестор чинно изпълни командата, след което получи два силни удара по врата.

- Сега се приготви за комката. Легни е на тая пейка по корем.

Като взе гегата, игуменът го наложи няколко пъти по гърба. После подаде Нестор да му целуне ръка и го изпрати от храма.

Нестор вървеше по обратния път и още осезателно чувстваше причастиято, когато насреща му се зададе баща, повел момченцето си към манастира.

- Добрутро еро! От де идваш? – каза бащата.
- Добрутро! Ходих за комка до манастира.
- И ние на там сме тръгнали, и малкия го водя да вземе.
- Море нафората че устиска, ама комката не че. – каза Нестор, погледна жалостиво към детето и продължи.

Бащата се зачуди на тези думи, той не веднъж беше ходил с децата и бяха взимали хляб и вино на Господната трапеза. Загледа се в отдалечаващия се млад мъж и продължи по пътя си.

18.07.2010 г.

Автор: Вера Павлова

ЖИТИЯ НА СВЕТИИ ЗА 18.04.2015

На 18.04.2015 отбелязваме паметта на:

Св. преп. Йоан - ученик на св. Григорий Декаполит

Житие на Св.преп. Йоан - ученик на св. Григорий Декаполит

[ЖИТИЕ НА СВ. ПРЕПОДОБНИ ЙОАН, УЧЕНИК НА СВ. ГРИГОРИЙ ДЕКАПОЛИТ - 18042015>Житие на Св.преп. Йоан - ученик на св. Григорий Декаполит](#)

ПРАЗНИКЪТ СВЕТИ ПЕТЪК - ЖИВОПРИЕМНИ ИЗТОЧНИК И ЕДНОИМЕННИЯ МОНАСТИР В КОНСТАНТИНОПОЛ

Живоприемни източник, се отбелязва на Светли петък – първия петък след Възкресение Христово. Свързан е с “обновлението на храма на Пресвета Владичица и Богородица, който се намира вън от стените на Цариград, и се нарича “Живоприемен източник”, или още “Балъклъ”. Така е записано в началото на синаксара на празника. Празникът обаче има своята предистория, свързана с чудо, извършено от Божията Майка през V в. на мястото, където се намира и до днес изграденият през 1833-1835 г. храм “Живоприемен източник”.



Ето какво разказва синаксара на празника. Преди още да възлесе на императорския престол, бъдещият василевс Лъв I, наричан Макелий, разхождайки се по това място, видял един заблудил се слепец да броди из гъсталака. Слепецът помолил младия Лъв да му намери вода, за да утоли жаждата, която изпитвал, и той “навлязъл в гъстата гора, търсил тук и там вода и като не намерил, върнал се опечален”. Тогава чул женски глас: “Не трябваше, Лъве, толкова да се трудиш да търсиш вода, понеже водата е наблизко”. Ободрен от гласа, Лъв подновил търсенето, но то и сега било безрезултатно. И отново се чул гласът: “Императоре Лъве, влез по-навътре в гъстата гора и ще намериш локва; ще вземеш с шепа от мътната вода и ще утолиш жаждата на слепеца; ще намажеш с калчица слепите му очи и веднага ще познаеш коя съм, понеже отдавна съм на това място”.

Така и станало. Изпълнило се не само чудното проглеждане на слепеца, но не след дълго време Лъв станал и император. “Този добър и смирен човек, известен със своята нравственост и милосърдие”, още тогава разпознал в гласа и чудото с изцелението Пречистата Владичица, Майката Божия. След като се изпълнило пророчеството за неговото възкачване на императорския византийски престол, на мястото, от което почерпил водата, построил великолепен храм. Божията Майка обещала на император Лъв: *“В този храм аз ще изпълнявам молбите на тези, които идват при мен с надежда и непоколебима вяра. И няма да има нищо, което да ми пречи или да не ми се подчини – нито бяс, нито болест, превъзхождаща лекарското изкуство”* (цит. по Алис-Мери Талбот, “Чудотворные образы в константинопольском храме “Животворного источника”, Сб. “Чудотворная икона в Византии и Древней Руси”, Москва 1996 г.).

И наистина, тук ставали най-различни чудеса. Синаксарът на празника Живоприемни източник, споменава за имп. Юстиниан Велики (527- 565), *“който зле страдал от задръжка на урината, и получил тук изцеление”*. В знак на благодарност *“той изградил църквата отново, още по-голяма и по-красива”*. Във времето на императорите Василий Македонец и сина му Лъв Мъдри *“станали много чудеса на изцеление от най-различни болести – безплодие, червени отоци, червен вятър, кръвоизливи, течения, огнища, рани, циреи, рак, кожни болести и др.”*.

Синаксарът предава и разказа за един възкресен мъртвец от Тесалия, който починал в кораба на път за Константинопол преди още да стигне до Живоприемния източник. *“Преди обаче да издъхне, усърдно помолил моряците да го откарат в църквата на извора и преди да го*

*погребат, да излеят върху трупа му три ведре от водата на извора“. Моряците изпълнили молбата му и когато *“излели върху трупа му три ведре вода, мъртвият оживял“*.*

Сред онези, които тук изпитали помощта на Божията Майка, били и самият император Лъв Мъдри, който страдал от камъни в бъбреците, съпругата му Теофана и брат му Стефан, страдащ от охтика (туберкулоза). Също и светите патриарси Йоан Йерусалимски Милостиви и Тарасий Цариградски.

А следното чудо показало, че Пресвета Богородица пребивава на *“това място отдавна”* и бди над него. След много години при опасност от срутване Майката Божия се явила на събраните в храма богомолци и ги предупредила да го напуснат. *“Когато и последният човек излязъл, храмът се сгромолясал“*.

Това чудо вероятно е станало при едно от земетресенията, които нанесли сериозни поражения на Константинопол през VIII и IX в. За съжаление храмът заедно с манастира при него пострадали при обсадата на Константинопол от българския цар Симеон през 924 г., който изгорил целия комплекс. Впоследствие обаче, за четири години той бил възстановен в целия си блясък.

През 1422 г. при обсадата на Константинопол от султан Мурад II в манастира бил разположен главният щаб на османските турци. Манастирът с храма най-вероятно е унищожен при превземането на Константинопол през 1492 г. Доказателство за това е свидетелството на френския пътешественик Пиер Жилес, който през 1547 г. посетил Константинопол, вече като столица на Османската империя. В своите пътни бележки той отбелязал, че храмът вече не съществува, но болните продължавали да посещават Живоприемния източник.

По чудесен начин именно чрез Живоприемния източник Божията Майка ясно и категорично показала, че истинското благодатно и богоугодно изповедание е само православно.

След като през 1204 г. Византия е разгромена от рицарите на IV Кръстоносен поход и столицата на православния свят Константинопол е превърната в център на новоосновената на нейно място Латинска империя, *“великите и свръхестествени чудеса, които са ставали в този храм на Майката Божия, секват”* (цит. по А. М. Талбот). **Отдръпването на милостта на Пресвета Богородица от това място** продължило не само през цялото време на латинското господство (1204-1261), но и по времето на възстановяването на Византия при император Михаил VIII (1259-1282), който сключил Лионската уния от 1274 г. *“Божествената благодат се върнала над източника във Влахерна само след като имп. Андроник II Палеолог (1282-1328) се отказал от прозападната религиозна политика на баща си Михаил VIII“*.

Между 1306 и 1328 г. византийският историк Никифор Калист написал цяло съчинение, посветено на Живоприемния Богородичен източник. Освен това създал и *“богослужебно последование на установения празник – обновление на църквата Живоприемни източник“* (А.-М. Талбот). Никифор Калист обаче отбелязва, че това обновление е станало в *“първата събота след Пасха“*, а не в първия петък.

В такъв случай обновлението, което днес се отбелязва на Светли петък, е извършеното през 1835 г. обновление при Цариградския патриарх Константин I (1830-1834). През 1833 г. патриарх Константин поискал от султана и получил разрешение да изгради отново храма при

Живоприемния Богородичен източник, който в продължение на четири века, от 1547 г. когато Пиер Жилес видял, че е останало само аязмото, до този момент не е съществувал. Вероятно новоизграденият храм, който съществува и до днес, е бил осветен от патриарха на Светли петък, и това празнично събитие влязло в Синаксара.

Трябва да се отбележи обаче, че богослужебната възхвала на Пресвета Богородица като Живоприемен и Животодаващ източник започва непосредствено след първото чудо в Балъкль и се е развила след изграждането на храма от император Лъв I и основаването на манастира там. Известно е още и това, че първият, който нарича Божията Майка Живоприемен източник и въвежда това наименование в църковна употреба е преп. Йосиф Песнописец, живял през IX в.

Във времето на Никифор Калист се появява и завършеният иконографски тип на Пресвета Богородица – Живоприемни източник, познат днес в православния свят. Никифор Калист описва храма и в него мозайка на Пресвета Богородица като Живоприемен източник, без да посочва къде точно е било мястото ѝ. Мозайката е представена като *“пълно развитие на образа”* (А.- М. Талбот). Там Божията Майка е изобразена фронтално и допоясно, седяща във фиала и държаща Младенеца Христос, благославящ с двете ръце. От фиалата изтича вода през два или три отвора и се влива в по-голям басейн под нея. *“Божията майка е представена като източник, от който се излива Водата – Христос”* (срв. Йоан. 4: 10, 14). Вероятно малко по-късно, след възобновяването на целителната сила на Богородичния източник (сам Никифор Калист описва петнадесет нови чудеса, станали при управлението на имп. Андроник II) иконографите започват да прибавят и образите на болните, черпещи от животоспасителната, но и целебна за душите вода.

Създаденият иконо-графски тип на празника Пресвета Богородица Живоприемни източник, в действителност е изображение на вътрешността на храма в Балъкль. В центъра му е фиалата с животворната вода, върху която е изобразена Пресвета Богородица фронтално, с издигнати молитвено ръце, а в медальона на гърдите ѝ е Младенецът Христос, благославящ. В двата горни ъгъла, императорската и патриаршеската фигури и съпровождащите ги велможи и духовни лица изобразяват тържествен вход в храма. Този иконографски тип на Живоприемния източник, заедно с богослужебното последование се разпространил много бързо из Византийската империя. Най-ранното запазено изображение извън Константинопол е открито в Мистра, Пелопонес, и е датирано от 1311 г. (А.- М. Талбот).

В заключение заслужава да бъде посочена и една друга причина за свързване на празника на Пресвета Богородица – Живоприемни източник със Светли петък. Тя е духовна. Изразява я Неаполският и Ставрополски митрополит Варнава (Гръцка православна църква) в своя проповед на този ден. Негово Високопреосвещенство нарича Светли петък, *“отдание на страшния Разпети петък, когато меч пронизва сърцето на Божията майка”* (вж. Лука. 2:35), при вида на нейния невинно страдащ Син”. *“Затова светата Църква мъдро отрежда първия петък след Пасха да бъде празник за възхвала на тази, която роди Живата вода Христос”* (Йоан. 4:10, 14).

Автор: Прот. Емил Паралингов

Източник: bg-patriarshia.bg

БЛИЖНИЯТ И НЕГОВАТА ПРАВСТВЕНА ЦЕННОСТ

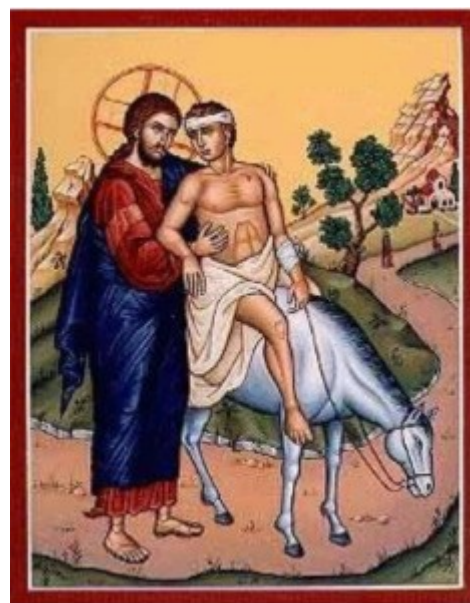
За мнозина хора, в това число и наши съвременници, думата „ближен“ си остава с неизяснен смисъл. Действително, нерядко най-близките по природа, по кръв – мъж и жена, родители и деца, братя и сестри си стават не просто чужди, но даже и врагове. А случва се и така, че хора, за чието съществуване до вчера не сме и подозирали, днес влизат в нашия живот и стават най-близките ни хора. Затова въпросът, зададен на Спасителя: „Кой е моят ближен? Кого аз трябва да обичам като самия себе си?“ не е бил случаен.

Въпросът действително е важен за християните. Чрез истинско отношение към човека придобиваме истинско отношение към Бога. Невъзможно е, казват светите отци, да се спасиш, освен чрез ближния.

Въпросът е важен и за нехристияните: нали животът на всеки е една непрестанна върволица от срещи. В това число и със самия себе си.

Задавайки въпроса: „Кой е моят ближен?“ (Лк. 10:29), законникът като че ли се е опасявал, да не би да обикне хора, които не трябва да обича. Господ му отговаря: сам стани ближен на този, който се нуждае от тебе, а не питай ближен ли ти е той или не. Трябва да гледаме не на лицата на хората, а да обърнем поглед към себе си, към своите сърца, за да не бъдат те хладни и вкаменени, а да бъдат изпълнени с милосърдието на самарянина, с доброжелателство и състрадание. На когото окажем милост, той и ще бъде нашият ближен, независимо от неговата вяра и националност. А тъй като всички хора имат нужда от взаимна помощ, то всички хора трябва да се възприемат като близки помежду си.

Притчата за милостивия самарянин изпразва статистическото, паспортното, етнографското понятие за „ближния“. От тази минута, когато Христос попитал: „Кой... ти се вижда да е бил ближен на изпадналия в ръцете на разбойниците?“ (Лк. 10:36), ближен ни става всеки, към когото ние се приближаваме, преодолявайки разстоянието, леността, равнодушието. Съвременните разбойници – това са равнодушието, отдръпването от Бога, отчуждението на хората един от друг. Една от най-големите беди на съвременната цивилизация и на нашето общество – това е човешката разединеност.



Милостивият самарянин станал ближен на човека, нападнат от разбойници. А този нещастник,

пребит и ограбен, станал ближен на самарянина. Защото милосърдието, проявявано от нас, е голяма сила, съединяваща хората.

Какъв трябва да бъде истинският ближен, истинският християнин? Първо, той трябва да е готов да превърже духовните рани, да изслуша, да разбере: „превърза му раните, изливайки елей и вино“ (Лк. 10:34). Второ, да бъде готов да пожертва от своето време заради нуждаещия се: „след това го качи на добичето си, откара го в странноприемницата и се погрижи за него“ (Лк. 10:34). И трето, да бъде готов да пожертва от своите средства за тази цел: „а на другия ден, като си заминаваше, извади два динария, даде на съдържателя и му рече: погрижи се за него; и, ако потрошиш нещо повече, на връщане аз ще ти заплатя“ (Лк. 10:35).

От християнска гледна точка щом всички хора са сътворени от Бога и за тяхното изкупление и спасение проля кръвта Си въплътеният Единороден Божи Син, тогава те са братя помежду си и близни един на друг. Хората, незапознати с християнското учение, смятат за свои близни членовете на семейството си, роднините и приятелите си. Останалите хора считат за чужди. Хора с по-развито народностно самосъзнание смятат за свои близни всички свои сънародници, ако не са във вражда с някои от тях. Евреите преди Христа считали за свои близни само своите сънародници, а по-късно донякъде и прозелитите – онези чужденци, които били възприели тяхната вяра. Този възглед бил окончателно установен и санкциониран от Талмуда. Християните пък трябва да мислят иначе: „ближен“ – това е всеки страдащ, всеки в нужда, независимо от това към коя нация, племе или религиозна община принадлежи. По такъв начин „близни“ могат да бъдат и много далечни хора, например хората, страдащи от глад, преследвания, бедност, болести в далечна Африка. Човек е този, за когото другите хора за близни, колкото и далече да се намират те. Поради Божия образ в човека, Бог е по-близо до всеки човек, отколкото събратята по човечество. Бог е по-близо в щастието и радостта, Бог е по-близо в болката, Бог е вътре в човека – по-близо няма накъде. Самарянинът е помогнал, а Бог е бил в страдалеца, и когато нещастникът оздравял, Бог останал на пътя лежащ, останал на Голгота. Всеки човек е наш ближен: идващият по пътя, нападащият на пътя, помагачият по пътя. Бог е вътре в нас, Той ни казва: ближен е другият, равен на Бога, равен на тебе и в същото време различен от тебе дотолкова, че да го обичаш, както обичаш Бога.

Автор: Свещ. Йоан Карамихалев

Източник: Записки по Православна християнска етика
